

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za uvozništvo Din 25.— Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Ljubljana, 16. decembra.

Čas določa v redkih primerih tudi prav čudna, a zato tembolj značilna naključja. Kakor proroška znamenja na nebu tolmači narod ta naključja in vidi v njih prst usode. Tako je tudi v rojstnem dnev našem kralju Aleksandru, ki je prvi vladar Jugoslavije. Z ljubeznijo je ovito njegovo vsemu narodu sveto ime, kakor prepleta vse praznike od Miklavža pa čez božič topla ljubezen, ki zagori v sveti noči v močnini himni »Mir na zemlji«.

Iz naroda je bil na jutrišnji dan pred 43 leti rojen prvi kralj Jugoslavije, ki je s svojo mladostjo vili v sovrzna bratska srca spravo, ljubezen in mir. Za ves jugoslovanski narod pomeni ta dan mali božič, saj se ves narod zaveda, da je spomin na rojstvo našega kralja praznik miru in ljubezni do vladarja ter države.

Z zaupanjem in ljubeznijo je našnjega kralja zrl v bojih za osvoboditev ves narod, ker je vedel, da ga pripelje k zmagi in miru. To zaupanje je bilo pa prav tako poplačano, ko je

kralj rešil od medsebojnega sovraštva razdrto državo in jo 6. januarja pripeljal na pot miru, ki nam je z vrnitvijo ustave rodil že najlepše sadove. Kakor za vezilo sprejema pred svojim rojstnim dnevom naš kralj program skupine za delo vnetih mož, ki jih je izbral ves narod, da sodelujejo z njim pri odločitvah o usodi Jugoslavije.

Za novo jugoslovansko radikalno kmetijsko demokracijo stoji vsi Jugoslovenci, ki so dobrega srca in voljni braniti vse dobrine, ki so jih kraljev ded Karadjordje, njegov oče, Peter Veliki Osvoboditelj in On, jutrišnji naš svečar Aleksander, s krvjo, umom in srcem priborili in z ljubeznijo darovali vsemu jugoslovanskemu narodu. In kakor v božični noči zapoje zvonovi miru in se po vsem svetu vžgo lučke ljubezni, tako gori v vseh srcih ljubezen do kralja in doni iz globin vseh jugoslovanskih duš kralju ljubezni in miru vzklik:

Zivel kralj Aleksander I!
Zivel naš kraljevski dom!
Zivela Jugoslavija!

Seja Narodne skupščine

Verifikacija poslanskih mandatov — Zapisega narodnih poslancev

Beograd, 16. decembra. Ob 10.15 dopoldne se je sestala Narodna skupščina k svoji tretji seji. Današnji seji je predsedoval predsednik verifikacijskega odbora Milan Simonović. Seji so prisostvovali vsi ministri a predsednikom vlade Petrom Živkovićem na čelu in vsi narodni poslanci. Zapisnik zadnje seje, ki ga je prečital tajnik poslanec Levčič, je bil odobren brez pripombe. Nato je bil prečitan ukaz Nj. Vel. kralja, s katerim se prenaša kraljevska oblast za čas njegovega bivanja v inozemstvu na vlado. Poslanci so poslušali čitanje ukaza stoji ter so ga sprejeli z vzklikom: Zivel kralj! Nato so bili predčrtani razni brzojavni pozdravi, ki so došli iz vrst prebivalstva in ki pozdravljajo pričetek dela Narodne skupščine. Nadalje je bil dovoljen dopust poslanecema dr. Popoviću in Dimitriju Vučkicu, ki sta obbolela.

Po teh formalnostih je skupščina prešla na dnevni red, na verifikacijo poslanskih mandatov. Poročevalec verifikacijskega odbora je bil poslanec dr. Niko Nikić, ki je prečital celotno poročilo verifikacijskega odbora, katero je bilo poslanecem razdeljeno že v ponedeljek. Po prečitani poročila je bilo glasovanje o njegovem prvem delu, v katerem se predlaga verifikacija 305 mandatov. Ker se ni nihče javil k besedi, je skupščina soglasno prišla k 305 mandatov. Edino sporen je mandat dr. Gjordja Brankovića, za katerega je veri-

fikacijski odbor predlagal, naj se vrše po nove volitve na volišču Skare II. V debati je poslanec Gliša Tadić povdarjal, da naknadne volitve na enem samem volišču po zakonu niso mogoče. Po končani verifikacijski razpravi so bili vsi poslanci za prejetjem, s čimer je bila današnja seja končana.

Razdelitev nagrad za izsleditev Matuške

Budimpešta, 16. decembra. Notranje ministstvo je razdelilo nagrado v znesku 50.000 pengov, ki je bila razpisana za izsleditev atentatorja v Torbagyju. Največji znesek te nagrade znaša 40.000 pengov ter jo prejme mestni kapetan budimpeštanske policije. Ostalih 10.000 pengov se razdeli tako, da dobe 5000 pengov osebe, ki so dale policiji na razpolago uporabljiv material, 3000 pengov dobi dunajska policija in 2000 pengov madžarski orožniki.

Ogromen primanjkljaj v avstrijskem državnem proračunu

Dunaj, 16. decembra. Avstrijski državni proračun izkazuje v prvih devetih mesecih tekočega leta primanjkljaj v znesku 151.07 milijonov šilingov. V tej vsoti pa je vstet znesek 100 milijonov za rekonstrukcijo Creditanstalta. Ostali primanjkljaj je nastal zaradi manjših dohodkov tobačnega monopola, državnih šum in večjih izdatkov za socialno zavarovanje.

USTANOVITEV ENOTNE STRANKE

Glavna načela Jugoslovanske radikalne kmetijske demokracije

Beograd, 16. decembra. AA. Na večerajšnji seji kluba narodnih poslancev, izvoljenih na državni listi predsednika vlade g. Petra Živkovića, so razpravljali o vprašanju ustanovitve nove enotne politične stranke. V imenu glavnega odbora kluba je fungiral kot poročevalec narodni poslanec dr. Slavko Sečurov, ki je obrazložil načela programa stranke. Razen njega je govorilo še več govornikov, ki so se udeležili debate, med njimi tudi predsednik vlade g. Peter Živković. Po debati je bil oglasno sprejet tale program:

Stranka se imenuje jugoslovanska radikalna kmetijska demokracija. Ta predlog glavnih načel velja do kongresa stranke začasno, kongres pa se skliče, ko se izvede organizacija stranke med prebivalstvom.

Glavna načela jugoslovanske radikalne kmetijske demokracije so tale:

1. Jugoslovanska radikalna kmetijska demokracija si postavlja za nalogo organizirati narod za vršitev njegovih političnih pravic in dolžnosti, da bo mogel uspešno sodelovati pri vodenju celokupne državne politike, in vzgojiti ga, da bo znal ceniti svojo svobodo in svojo državo, ki mu je potrebna za obrambo njegovega obstanka, individualnosti in kulture.

2. Jugoslovanska radikalna kmetijska demokracija bo stremela po tem, da bo delovala vedno v duhu jugoslovanske nacionalne misli na podlagi državne ureditve, postavljene z ustavo z dne 3. septembra 1931. V vsej zgodovini razvoja je bila srbska, hrvatska in slovenska misel po svojem bistvu jugoslovanska in je vedno stremela po medsebojnem odelovanju za doseg skupnih kulturnih dobrin in skupnih narodnih idealov. Ta težnja izvira iz istega porekla tako po jeziku kakor po krvi in zemljepnem ustroju. Ta etnična enotnica in sama zgodovinska potreba sta temelj vsakega dela JRKD. Treba je s sodelovanjem in skupnim naporom iti za doseg teh smotrov: spoštovati obstoječo kulturo, etične pridobitve vsega naroda, in ustvarjati nove, to je najvažnejša skrb države. Samo tako bo Jugoslavija krepka država in bo lahko služila nalogi, da bo skupna domovina Srbov, Hrvatov in Slovencev in nedeljivega edinstva jugoslovanskega naroda.

Ta svoj smoter bo državna politika dosegla z enakim stremeljenjem po napredku države in narodne celote kakor tudi vsakega njenega dela.

3. JRKD bo posvetila vse svoje sile ustvariteljskemu sodelovanju, ki naj ohrani in pospešuje najvažnejše pridobitve naroda, neodvisnost in svobodo kraljevine Jugoslavije. V izpolnitvi načela državnega in narodnega edinstva in v skladu s sistemom decentralizacije uprave in njene dekoncentracije na samoupravo od občine do banovine leži uspeh tega ustvarjalnega dela. JRKD bo delala na tem, da v vseh slojih okrepi demokratska zavest, da se bo narod mogel okoristiti z napredno državo ureditvijo in z razumevanjem svojih pravic do sebe in države.

Prava demokracija zahteva po eni strani, da država zahteva disciplino in spoštovanje zakonov in oblasti, po drugi strani pa, da državne oblasti spoštujejo državljanske pravice. Vsa državna in samoupravna telesa so dolžna pri tem sodelovati. Javna služba se mora oprostiti krutega birokratizma, poenostaviti metode uprave in jih približati potrebam širokih slojev naroda. Finančna politika države in vseh samouprav od občine do banovine mora voditi računa o neobhodnih javnih potrebah, mora pa voditi računa tudi o gospodarski moči naroda in njegovih plačilnih sposobnostih. Načelo razumnega varčevanja je treba razviti na vseh poljih javnega delovanja. Načelo enakosti vreden vseh državljanov je treba razviti do konca. Pri tem mora biti glavna skrb razviti sposobno uradništvo in mu zagotoviti eksistenco v skladu z dolžnostmi, ki jih vrši.

IV. J. R. K. D. bo vodila socialno in gospodarsko politiko v duhu narodne solidarnosti. Kmečki stan tvori pretežno večino našega naroda in njegove interese je treba v prvi vrsti braniti, pri čemer se je treba oziati na harmonijo z ostalimi gospodarskimi panogami, kajti brez harmonije ne more biti gospodarske neodvisnosti. Kmečki dom je in ostane glavni temelj kulture in fizične moči naroda. Njega je treba dvigniti. J. R. K. D. zato zahteva v prvi vrsti skrb za njegovo blagostanje. Rentabilnost kmečke proizvodnje kot osnovo nacionalne proizvodnje je treba osigurati. Pospeševati je treba našo proizvodnjo ter osnovati nacionalno gospodarstvo. Zaščita dela v skupnem delu z vsemi sloji naroda je po načelu socialne

pravice ena glavnih brig državne politike. V skladu s tem načelom mora J. R. K. D. podpirati nacionalno delavnost v trgovini, obrti in industriji ter vseh privatnih zdravstvenih institucijah. Braneč interese širokih kmečkih slojev bo delala J. R. K. D. na razvoju nacionalnega kapitala ter preprečila vse njegove zlorabe na škodo narodnih sil, blagostanja, zdravja in vseh drugih narodnih pravic. Podpirala bo posebno zadržno samopomoč ter skrbela za to, da osigura industrijsko proizvodnjo naroda v službi narodnega gospodarstva.

Skrb za duhovno in moralno povzdigo naroda mora biti ena glavnih nalog državne politike. Prosvetni napredek naroda v duhu jugoslovanske ideje in v cilju ustvariti jugoslovansko edinstveno narodno kulturo mora skupno z etično vzgojo naroda razširjati narodno in državno misel. Poznanje potreb vseh delov našega naroda, njihovo razumevanje ter čustvo narodne solidarnosti morajo preiti v kri in žile pomladka. Pouk mora biti državen. Posebno se mora voditi račun o raznih geografskih razmerah in prosvetnih ureditvah posebnih delov naroda in države. Razen tega je treba posebno pozornost obrniti v šolah in zunaj njih na strokovno izobrazbo naroda.

J. R. K. D. bo podpirala z vso silo telesni razvoj naroda, posebno s pomočjo Sokolstva in drugih ustanov v korist narodnega zdravja. Kot zvesta predstavica

širokih krogov bo J. R. K. D. vedno spoštovala verska čustva jugoslovanskega naroda ter na podlagi tega svobodo vesti drugih, versko strpljivost, verski mir in pravice vseh veroizpovedi.

Manjšinsko vprašanje smatra J. R. K. D. za kulturno vprašanje. Zahtevajoč od državljanov druge narodnosti popolno realnost v svrhu aktivnega sodelovanja na prosvetnem državem in samoupravnem polju prizna J. R. K. D. manjšinam pravico za ohranitev jezika in kulture. J. R. K. D. smatra, da je cilj naše kraljevine v ustvaritvi miru in reda ter ohranitvi obstoječega mednarodnega pravnega reda v jugovzhodni Evropi. Da v tem uspe se mora pazljivo brigati za jačanje in organiziranje obrambne sile države, da v vsakem trenutku lahko brani neodvisnost, svobodo in nedotakljivost njenih mej. Upoštevač potrebo mednarodnega sodelovanja za pospeševanje miru mora državna politika težiti k priznavanju in razvijanju ustanov, ki imajo svrhu, da se mimo rešijo vsi spori med državami v duhu sloge in mednarodnih konvencij. Skrbeti mora za to, da se sistematično razvijajo politične in kulturne zveze našega naroda z drugimi narodi. Združiti moramo vse sile, da dokažemo kulturno in civilizacijsko sposobnost slovenskega plemena.

Predlog statuta stranke je prišel v pretres na današnji seji plenuma poslanskega kluba.

Proces proti avstrijskim prevratnikom

Zasliševanje zadnjih štirih obtožencev — Zakonitost prevrata in dozdevni nemiri — Pfrimer utajil svoj podpis

Gradec, 16. nov. 6. Večerašnja razprava proti dr. Pfrimerju in tovarišem se je pričela z zasliševanjem obtoženega svetnika na razpoloženju Franca Harterja, ki je izjavil, da je bil o zakonitosti Pfrimerjeve akcije tako prepričan, da je bil naravnost presenečen, ko je izvedel, da o tej akciji nihče ne ve do na očajnem gospodarstvu v Liezenu, ki ga je zasedel s svojim moštvom.

Prihodnji obtoženec, sumarski svetnik Franc Seiner, je obdržal agrarni program Heimatschutz, ki ga je izdelal po nalogu dr. Pfrimerja. Ta program določa, da se mora avstrijsko poljedelstvo tako razviti, da bo Avstrija živelja iz lastnih sredstev in da bo uvoz inozemskega žita in moka postal nepotreben. Izvedba tega programa bi bila zahtevala dobo 10 let.

Privatni uradnik Karel Harant iz Kirchdorfa na Zg. Avstrijskem je izjavil, da je bilo zanj samo ob sebi umevno, da državna eksakutiva sodeluje pri Pfrimerjevi akciji in da vedo tudi odlične osebnosti v vladi o njej. Tako sta mu namreč zagovarjala dr. Pfrimer in njegov pobočnik grof Lamberg. Na vprašanje državnega pravdnika, ali smatra tudi še danes to akcijo za legalno, je odgovoril Karant: »Seveda!«

Obtoženec podpokovnik Ivan Riedlechner, ki je vodil pohod na Zg. Avstrijsko, je izpovedal, da so mu 12. septembra ponoči poročali, da je dr. Pfrimer zaradi krvavih nemirov na Zg. Štajerskem prevzel oblast ter dal povelje za pohod proti Dunaju. Trditve o krvavih nemirih je bila, kakor znano, fikcija dr. Pfrimerja. Tudi ta obtoženec skuša dokazati, da je bil prepričan o zakonitosti akcije. To hoče potrditi s tem, da je v nedeljo zjutraj smatral orožniški oddelek, ki je vkorakal v Kirchdorf, za podporo te akcije. On je celo šel nasproti oddeleku, pa ga je 20 orožnikov obkolilo, ga razorožilo in aretiralo.

Predsednik sodišča je nato prečital razne prejšnje izjave ter obširno govoril o ustavnem patentu in o proklamacijah dr. Pfrimerja. Dr. Pfrimer je k temu izjavil, da je njegovo ime prišlo brez njegove volje na te proklamacije. Na vprašanje, kdo je sestavil te proglase, je odklonil dr. Pfrimer vsako izjavo. Nato se je govorilo o provizornem ustavnem patentu dr. Pfrimerja. Na vprašanje po avtorju tega patenta je dr. Pfrimer zopet umolknil.

Popoldne so štali razne spise. Zanimanje za razpravo je v graški javnosti nekoliko popustilo, v inozemstvu pa je sloj ko prej vedno večje. Danes so prispeli v Gradec novi zastopniki listov iz Francije in iz Češkoslovaške.

Uveljavljanje Hoovervega moratorija

Zedinjene države izgube skoro 25 milijonov dolarjev — Predlog za povabilo Hindenburga v Ameriko

Washington, 16. dec. Glede na to, da je ekoraj gotovo, da bo kongres sprejel Hooverov moratorij, je vlada včeraj z naradbo uveljavila moratorij. To znači izpad plačil Zedinjenim državam v višini 24.800.000 dolarjev. Posvetovanja o moratoriju se v kongresu nadaljujejo. Več govornikov je v reprezentantni zbornici in v senatu včeraj dokaj ostro kritiziralo Hooverov moratorij ter ljuto napadlo ameriške bankirje. V finančni komisiji reprezentantne zbornice je državnim podtajnik Ogden Mills v obrambo vladnega stališča glede vprašanja Hoovervega moratorija izjavil, da je položaj v Nemčiji zaradi umaknitve krakoročnih kreditov postal tako kritičen, da se je le zaradi inicijative predsednika preprečila katastrofa.

Washington, 16. dec. Republikanski poslanec Collin je poslal predsedniku Hooveru pismo, v katerem ga prosi, naj povabi v Washington predsednika nemške republike Hindenburga. Po mnenju predlagatelja bi imelo tako povabilo za posledico ne le samo radost med Nemci, živječimi v Zedinjenih državah, temveč bi prineslo tudi to posledico, da bi se dvignilo zaupanje v samega sebe med nemškimi narodom ter ustvarilo v mednarodni politiki tesnejše sodelovanje in ustvarilo s tem nov korak v izboljšanju današnje težke svetovne situacije.

Nemiri na Portugalskem

Lisbona, 16. decembra. 6. V mestu Evori je bilo v petek politično zborovanje, ki je bilo zaključeno z dvajsetimi streljanjem in tudi smrtnimi žrtvami. Skupščine so se udeležili pripadniki raznih strank, ki so siloma govorili. Debata se je kmalu razvila v pretep. Nekateri zborovalci so pričeli streljati s samokresi v zrak, naka se je prenesla bitka med razjarjenimi strankami na ulico Red in mir je napravilo šele vojsvo. V bojih so bile tri osebe mrtve, 10 pa težko in lahko ranjenih. Med mrtvimi je tudi znan portugalski novinar dr. Diaz.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Bruselj 784.41—786.77, Curli 1097.85 — 1101.15, London 191.68—199.18, New York 5614.05—5631.05, Pariz 221.16 do 221.82, Praga 166.87—167.37, Trst 286.89 do 291.89.

INOZEMSKA BORZE.

Curli. Beograd 9.07, Pariz 20.14%, London 17.75, New York 313.37, Bruselj 71.45, Milan 26.27%, Madrid 43.40, Amsterdam 205.50, Berlin 121.80, Sofija 3.72, Praga 15.20, Varšava 57.55, Bukarešta 300.

Chaplin in njegova tajnica

Ker ji je odtrgal od pošteno zaslužene plače 100 funtov, ga je tožila in tožbo dobila

2. t. m. je bila v Londonu končana obravnava proti znanemu filmskemu komiku Charlie Chaplinu, ki ga je tožila njegova bivša tajnica miss Sheferdova. Miss Sheferdova je bila zadnjih 10 let tajnica in reprezentantka vseh filmskih znamenitosti ob njihovem prihodu v London. Delala je za Rudolfa Valentina, Mary Pickfordovo in Jacka Couhana. Rudolf Valentino ji je plačeval 5 funtov šterlingov na teden, radodarna Mary Pickfordova pa celo 14.

Po prihodu v London je tudi Charlie Chaplin sprejel miss Sheferdovo v svo-

krat je šlo za zelo kočljive zadeve, kakor n. pr., ko je pustil Chaplin v pred-sobi dobre četrt ure čakati strica kralja Georga vojvodo Connaughtskega. Chaplin je nalogal svoji tajnici tudi dela, ki nikakor niso spadala v njen delokrog. Tako je morala nekoč organizirati banket, ki ga je Chaplin priredil v »Carltonu« in ki je bilo nanj povabljenih nad 5000 gostov. Treba je bilo dobro premisliti, kako razvrstiti to armado imenitne gospode, da ne bo zamere. Od 19. februarja do 20. marca, ko je Chaplin izjavil svoji tajnici, da je ne potrebuje več, je delala Sheferdova brez počitka. Chaplin je imel v tem času najrazličnejše želje. Zdal si je hotel ogle dati londonske jetnišnice, zdaj zopet bi bil rad prisostvoval sodni obravnavi, ko je bila sodna dvorana že nabito polna, tako da niso puščali v njo niti advokati.

9. marca je bila uboga tajnica v groznem položaju. Chaplin bi bil moral tistega dne obedovati pri Macdonaldu, pa je zjutraj naenkrat sklenil odpeljati se v Berlin. — Za božjo voljo, — mu je dejala Sheferdova, — stopite vsaj k Macdonaldu in mu povejte, da ne pride-te na obed. V Evropi to ni navada. — Ah, neumnost! — je odgovoril Chaplin — boste že sami kako uredili to zadevo. In miss Sheferdova si je morala izmisliti celo historijo.

Chaplinov zastopnik je skušal kompromitirati Sheferdovo, češ, da njeno življenje ni bilo vedno v skladu z zahtevami stroge moralke, toda to se mu ni posrečilo. Sodnik je izjavil, da otrok, ki ga je vzela Sheferdova v vzgojo, ni v nobeni zvezi s tožbo in da sploh ne razume, kako se more kdo nad tem plemenitim dejanjem spočitati. Potem je stopil pred sodnika Chaplin sam, ki je bil zelo ogorčen in razburjen. Povedati ni mogel nič novega, izjavil je samo, da obžaluje, da je Sheferdova zapletla v svojo tožbo tudi Macdonaldovo ime. Chaplin je bil obsojen in je moral plačati Sheferdovi 100 funtov ter poravnati sodne stroške.

Kralj filatelistov umrl

Ta dni so položili k večnemu počitku J. W. Palmerja, ki je slovil pred 40 leti po vsem svetu kot kralj in oče filatelistov. Takrat je imel največjo filatelistično trgovino in celo vladarji so se obračali nanj. Palmer ni veljal samo za najboljšega in največjega filatelista, temveč je bil tudi velik človekoljub, ki je izgubil svoje ogromno premoženje deloma zaradi izredno dobrega srca in lahkomiselnosti. Denar je posojal vsem, ki so ga hoteli prositi. Na filatelijo ga je privedlo golo naključje. Ko se je kot 7letni deček vračal nekake dne iz šole, je našel na cesti znamko ručica Dobre nade. Drugi dan jo je prodal sošolcu za 6 peni. To je bil za mladega šolarčka razveseljeval začetek. Spoznal je, da leži v starih znamkah denar, ki ga ni težko zaslužiti.

Začel je znamke zbirati in zamenjati med tovariši. Ko je nehal hoditi v šolo, si je najel v neki londonski trgovini del izložbe, kjer je razstavil svojo zbirko znamk. Kmalu je najel vso trgovino. Kupčije so šle dobro, stare znamke je kupoval in jih z lepim dobičkom prodajal onim, ki niso znali poceni priti do njih. Čez nekaj let se je preselil na nabrežje in v njegovo trgovino so začeli zahajati najimnitenjši gospodje. Palmerjev katalog je postal sveto pismo filatelistov in celo iz Amerike so prihajali ljubitelji redkih znamk v njegovo trgovino. Skozi njegove roke je šlo za dobrega četrta milijona angleških znamk.

O njegovem vplivu priča tudi dejstvo, da je izposloval v parlamentu zakon, ki se po njem ponarejanje znamk strogo kaznuje. Palmer je bil na filatelističnem polju velik strokovnjak. Na prvi pogled je spoznal vsak še tako precizen falzifikat, ki ga je spravil v

svojo slovito »temno kamnico«. Vsako leto je priredil razstavo najdražecenejših znamk in izkupiček je šel za sirotišnico, ki jo je bil sam ustanovil. Pred 30 leti je pa moral svoje podjetje prodati, ker ga je bila dobrodelnost pripravila ob vse premoženje. Kot starič je bil navezan zgolj na skromno podporo svojega sina, ki je pa padel kot častnik v svetovni vojni. Umrl je v bedi, star 80 let.

Proč z žepi!

V sovjetski Rusiji imajo organizacijo, ki se imenuje kratko »Niši« (znanstveno-raziskovalni zavod šivalne industrije). Ta organizacija je predlagala sovjetskim oblastem, naj bi poskrbele, da bi žepi sploh izginili. Čemu potrebuje človek žep? — se vprašuje vodstvo organizacije. V njih itak nosi samo steklenico žganja. Zato bodo suknjiči in suknje v bodoče brez žepov. Zaenkrat je organizacija sama v svojem delokrogu žepa že skrčila in jih večinoma tudi odpravila. Ostali so samo najnujnejši. V zavodu so celo izračunali, koliko se bo prihranilo z likvidacijo žepov. Poleg tega je pa »Niši« posekal v varčevanju vse rekorde. Zavod dobiva nešteto pri-tožb, da delajo v sovjetskih krojaških delavnicah slabe ovratnike suknj, ki se v kratkem ogulijo tako, da kvarijo tudi drugače dostojno lice suknje. Zavod ni dolgo razmišljal. Če kvari ovratnik suknjo, je treba likvidirati tudi ovratnike.

Toda organizacija tudi s tem še ni bila zadovoljna. Njeni organi so začeli ogledovati tudi sako in razmišljati, kaj bi se dalo prihraniti na njem. In sklenili so, da lahko brez škode odpadajo tudi gumbi. In tako so se pojavili vzorci nove obleke brez žepov, brez ovratnikov in gumbov. Na nedavnem zborovanju tajniškega urada vsruskega izvršilnega odbora je bilo prečitano poroč-

lo, da v mnogih krojaških delavnicah že delajo tudi hlače brez gumbov. V tverski tvornici so izdelali nad 100.000 suknj brez žepov.

Nuna žena afriškega divjaka

V Veroni je umrla te dni 78-letna Tereza Grigolinjeva, bivša predstojnica samostana reda pobožnih afriških sester in pozneje žena poglavarja Mahdijevih privrženecv Ali Kokorempasa. Pred 45 leti je bila Tereza Grigolinjeva predstojnica samostana v Sudanu. Takrat so se domačini pod Mahdijevim vodstvom uprli in lord Kitchener je upor zati. Uporniki so neusmiljeno morili Evropece, napadli in zasedli so tudi samostan ter hoteli pomoriti vse redovnice. K sreči se je pa njihov poglavar na prvi pogled zaljubil v lepo predstojnico in uslišal njeno prošnjo, naj nikar ne dovoli, da bi uporniki pomorili uboge redovnice.

Toda bojeviti poglavar upornikov se ni dal odpraviti samo s platično ljubeznijo. Predstojnica mu je morala obljubiti, da postane njegova žena. Svojo obljubo je izpolnila, toda šele, ko ji je Ali Kokorempas obljubil, da bo spoštoval njeno vero in da bodo njuni otroci vzgojeni krščansko.

Tauber ni pel

7.000 ljudi je dobilo denar nazaj. 7.000 ljudi je čakalo v Albert Hallu v Londonu na nastop slavnega pevca Richarda Tauberja. Ko so že postajali

nestrpni, jim je bilo rečeno, da se zaman vznemirjajo, ker Richard Tauber ne bo pel. Dejali so jim, da lahko dobe denar pri delajih nazaj. Ljudje so bili seveda razočarani in ogorčeni, toda pomagati si niso mogli. Odšli so k blagajni, dobili denar nazaj in s tem je bilo senzacije konec.

To je v kratkem že drugič, da so

ljudje v Albert Hallu zaman čakali na nastop slavnega pevca. V novembru bi bil moral namreč peti Paul Roberson, pa je v zadnjem hipu zbolel. Tauber se je prehladil in zdravnik mu je prepovedal peti. Sam je dejal, da lahko poje samo, kadar ima čist glas, kajti ljudje pričakujejo od njega mnogo. Na teden dni 1.500 funtov šterlingov, kar je za navadnega zamljana že celo premoženje.

Grozen zločin

V ponedeljek dopoldne je bil izvršen pri Nemškem Brodu na Češkoslovaškem zločin, ki je razburil vso okolico. Železničar Holan se je oženil nedavno s hčerko kmeta Kučirka Ano. Kmalu po poroki je pa postal mož ljubosumen na svojo ženo in neprestano ji je »čital, da mu je nezvesta. Žena je potegla to svojemu očetu in večkrat se je zatekla k njemu, ker se je moža bala. V nedeljo sta se zakonca zopet sprla in mož je v silni jezi sklenil napraviti vsemu konec. Žena je slutila, da se bo nekaj zgodilo in že zgodaj zjutraj v ponedeljek je odšla k svojemu očetu.

Kmalu je pa prihitel za njo mož z revolverjem v roki. Vdrl je v tastovo stanovanje, hoteč ustreliti svojo ženo. V kritičnem trenutku je pa skočil oče pred hčerko, da bi jo branil. Razjareni mož je sprožil in Kučirek se je zgrudil zadet v srce. Prestrašena žena je hotela zbežati, toda morilec je planil za njo in jo ustrelil. Zgrudila se je mrtva blizu svojega očeta. Holan je po dvojnem umoru pobegnil, pa so ga orožniki kmalu izsledili in aretirali. Hotel je ustreliti tudi sebe, pa ni imel dovolj poguma.

Saloni lepote v Angliji

Ceremonije z lepoticenjem so številne in skrivnostne, posebno za ženske, ki niso več mlade. Če se hoče priletna dama podvreči vsemu procesu »osvežitve«, potrebuje mnogo prostega časa in še več denarja. Procedura se prične z masažo obraza. Dama mora ležati nekaj ur v komfortnem naslanjaču in ta čas ji masirajo obraz s prijetno dišečimi čistilnimi kremami tako, da ne ostane v porah niti najmanjšega sledu prahu ali nesnage. Potem pride na obraz posebna maska, ki stisne pore. To stane približno 150 Din.

Marsikatera dama nima v redu obri-vi, kar opazi samo specialistka lepote. Tudi ustnice niso vedno v redu in vsak proces stane zopet 40 Din. Moderna dama mora imeti lasi lepo n-dulirane. To stane zopet 70 Din. Tudi roke so često zanemarejene, zato jih je treba modelirati, kar stane skoraj 200 Din; prste je treba manikirati, noge pedikirati in to zahteva zopet nad 100

dinarjev. Slednjič specialistka izjavi, da je operacija sicer končana, da so pa ostale na obrazu in telesu še manjše gubice, ki jih je treba odstraniti v posebni kopeli in ta stane 130 Din. Sledi še ura masaže za 200 Din.

Če vse to seštejemo, čas posebej, stroške pa posebej, vidimo, da stane vsaka minuta najmanj 3 Din, toda minuta se hitro izpreminja v ure in dinarji v stotake. Za lepoto plačajo dame mnogo, seveda samo tiste, ki lahko. Mnoge pa nimajo niti za vsakdanji kruh, a niso nič manj lepe, če ne še lepše, kakor bogate, ki svojo lepoto drago plačujejo.

Svojo ljubico zadavil

Pred sodiščem v Budimpešti se je pričela v ponedeljek obravnava proti 31letnemu J. Schreiberju. Ki je 10. marca zadavil svojo ljubico M. Nagyjevo in prepeljal njeno truplo v kovčegu v Solnok, kjer ga je pustil v vagonu. Poleg tega je obtožen ponarejanja dokumentov. Obtožnica pravi, da je hotel Schreiber odkrižati svoje ljubice, ki je imel z njo pet let ljubavno razmerje, da bi se lahko bogato oženil. Nagyjeva je imela z njim dva otroka, ki sta pa umrla. Vedela je za vse njegove luparije in to je Schreiberja še bolj maganjalo, da se je odkrižal.

Schreiber se zagovarja, da e prišel usodnega dne domov in presenetil ljubico, ko je baš poljubljala fotografijo drugega moškega. To ga je tako razkačilo, da je planil na njo in jo zadavil. Obtožnica pa pravi da je moral obtoženec vedeti, da ima njegova ljubica še drugega ljubčka, ker je nosila obleke, kakršnih ji on ni mogel kupiti.

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Kaj je ironija.

— Ironija je, če gasilec ne more pogasiti žele.

V vegetarijanski restavraciji

— Natakari, zakaj pa postavljate na mizo umetne rože?

— Zato, gospod, ker bi jih naši gostje pojedli, če bi bile naravne.

Tordka

J. C. Mayer, Ljubljana

priporoča za

božični nakup

svojo veliko založo manufaktur. blaga

Cene blagu so splošno znižane in raznim vrstam še posebno izdatno reducirane

Tako je n. pr. pri največji izbihi pre-prog, zastorov, blaga za prevlako pohištva, flanel-odej i. t. d. mogoče nakupiti te predmete po NAJNIZJIM CENAH, ravno tako tudi priznana dobre čevlje znamke POPPER ter galoše in snežke TRETOEN.

Emile Gaboriau: 111

Vampirji velemesta

Roman

— Res je hodila sama, brez vednosti roditeljev, skrivaj, kakor bi delala kaj hudega; s tem je spravljala v nevarnost svojo čast, svoj dober glas, svoje življenje, obenem mi je pa doprinašala dokaze svoje neizmerne... naklonjenosti.

Zalostno je zmajal z glavo in nadaljeval:

— Žal najbrž nisem storil prav, da sem sprejel to veliko žrtve. In ne samo da sem jo sprejel, temveč sem prosil celo na kolenih s povzdignjenimi rokami, naj mi jo doprinese... Kako bi jo pa mogel drugače videti, govoriti z njo, slišati njen sladki glas? Ljubiva se, toda loči naju toliko predsodkov, da zija med nama ogromen prepad. Ona je edina dedinja zelo bogate, odlične in tudi ošabne rodbine. dočim sem jaz...

Andrej je obmolnil. Čakal je in

upal, da bo deležen odgovora, vzpodbude ali karanja.

Grof je pa molčal; nadaljeval je torej:

— Ali veste, kdo sem jaz? Ubogi najdenec, morda sad nesrečne ljubezni... Nekega jutra, ko mi je bilo dvajset let, sem pobegnil iz najdenišnice v Vendome in se napotil v Pariz; vse moje premoženje je znašalo dvanajst frankov. In od tistega dne bijem hud boj za obstanek... Že deset let se prebijam zjutraj s trdnjso voljo, kakor sem jo imel prejšnji dan. In mislite, da sem kaj dosegel? Vi seveda vidite samo solčno stran mojega življenja. Tu sem umetnik, drugod sem pa delavec. Da, tako je in nič drugače. Le pogledite moje roke — in pokazal mu jih je — kako hrapave in žuljave so; pozna se jim, da moram delati z dletom in kladivom. Nadarjen sem, rad verujem in upam, da me čaka lepša bodočnost; toda treba je študirati in živeti. Doslej je delavec redil umetnika, plačeval je honorar za njegove ure, kupoval mu je barve, čopiče, platno.

Grof de Mussidan je molčal, ker se ni mogel ubraniti resničnega občudovanja tega kremenitega značaja in ker se ni hotel izdati.

— Vse to ona ve in vendar me lu-

bi. Zaupa mi. Ko sem bil obupan, me je ona bodrila in tolažila, da se ne omoži z drugim; in prepiran sem, da bo ljubilo držala. Pred dobrim mesecem jo je snubil eden najodličnejših Parižanov; šla je k njemu in mu vse odkrito priznala; udal se je viteško v svojo usodo in zdaj je moj najboljši prijatelj...

Obmolnil je, vzdihnil globoko in nadaljeval:

— In zdaj, ali želi gospod videti portret tega dekleta?

— In zdaj, ali želi gospod videti portret tega dekleta?

— Da, — je odgovoril grof, — da, zelo vam bom hvaležen za ta dokaz zaupanja.

Andrej je stopil k stojalu in že je segel z roko po zagrnjalu, ko si je naenkrat premislil.

— Ne, nečem! — je vzkliknil. — Nadaljevati to komedijo se mi zdi nedostojno.

Grof de Mussidan je prebledel. Te besede bi mogle imeti grozen pomen.

— Kaj pa hočete reči s tem? — je zajecjal.

— Da sem vas poznal, gospod, da sem vedel, da govorim z grofom de Mussidanom in ne z markizom de Bivronom. Ne odgrnem te slike, dokler

vam ne povem...

Grof je prijazno zamahnil z roko. — Vem, gospod, — je dejal, — da zagledam Sabinin portret; kaj odgrnite ga, prosim.

Mladi slikar je ubogal in grof je nekaj časa strmел nad krasnim delom.

— Da, to je res ona, — je mrmral, — to je njen smehljaj, izraz njenih oči... to je krasno.

Potem je izgovoril nekaj besed še tiše, končno je pa sedel v slikarjev naslanjač in zdelo se je, da nekaj razmišlja.

Prepričan o svojem uspehu je povedal Andre grofu vse, kar je vedel in kako je zvedel; pravil mu je o kavalirstvu barona de Breulha, o vlogi, ki jo je hotela igrati vikomtesa de Bois-d'Ardon do konca, o svojih domnevalih, načrtih in nadah.

Govoril je zelo ognjevitno in njegova zgovornost je znova zanetila v grofovem srcu že ugašajoči plamenček upanja.

— Da, zmagali bomo, — je dejal, — čutim to, vem to. slišim glas, ki mi to pravi.

Še dolgo sta proučevala položaj in končno sta prišla do zaključka, da morata podvojiti previdnost, ne omeniti ničesar Sabinu in zamolčati vse tudi

markizu de Croisenoisu. Trdno sta sklenila, da se do končne zmage ne bosta več sestala in da nikomur ne povesta, da ju vežejo skupni interesi.

Ura je odbila enajst, ko je grof vstal, da bi se poslovil. Še enkrat se je za hip pogledil v nemo občudovanje portreta svoje hčerke, potem se je pa vrnil k mlademu slikarju, ga prijel za roko in mu dejal z drhtečim glasom:

— Gospod Andre, moje besedo imate. Če se srečno odkrižava teh lo-povov, ki so nama nastavili nož na grlo... postane Sabina vaša žena.

XXXI.

Po tej obljubi je grof odšel, Andre je pa omahnil v naslanjač.

— Sabina je moja! — je vzkliknil ves srečen. — Sabina je moja!

Toda to navdušenje in ta optimizem nista trajala dolgo. Čarobni privid se je razblinil in njegovo mesto je zavzela mračna vsakdanjost.

Da, Sabina bo njegova, toda samo če se mu posreči priboriti si jo. Med njo in njega silijo Croisenois in njegovi pajdaši. Čutil je v sebi dovolj moči spoprijeti se z njimi, toda v ta namen jih je bilo treba razkrinkati.

— Na delo! — je vzkliknil in vstal. — Na delo!

